

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 19.03.2026 § 45

§ 45

Luonnonmuistomerkin rauhoituksen osittainen lakkauttaminen, Niipperin tammi

Valmistelijat / lisätiedot:
Aia Katrin

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Ympäristö- ja rakennuslautakunta päättää lakkauttaa osittain Espoon Niipperissä sijaitsevan tammen rauhoituksen luonnonmuistomerkkinä. Rauhoitus puretaan osittain siten, että vaaralliseksi muuttuneita revenneitä oksahaaroja saa työstää niin, että jäljelle jäävä osa oksasta ei ole vaarassa revetä lisää. Muutoin tammen rauhoitus jää edelleen voimaan, eikä tammen runkoa ja muita oksia saa vahingoittaa.

Tammen isompia oksia suositellaan jätettäväksi lahoamaan rungon viereen tai sijoitettavaksi sopiviin kohtiin lähiympäristössä.

Perustelut

Luonnonsuojelulain (9/2023) 95 §:n 1 momentin mukaan puu, puuryhmä, siirtolohkare tai muu niitä vastaava luonnonmuodostuma, jota sen kauneuden, harvinaisuuden, maisemallisen merkityksen, tieteellisen arvon tai muun vastaavan syyn vuoksi on aiheutta erityisesti suojella, voidaan määrätä rauhoitetuksi luonnonmuistomerkiksi. Niipperin tammi on Uudenmaan lääninhallituksen päätöksen mukaisesti rauhoitettu Helsingissä, 1949 (diaarinro. 18 L.833/48 Stä)

Luonnonsuojelulain 96 §:n mukaan kunta voi yksityisen omistamalla alueella omistajan hakemuksesta tai Lupa- ja valvontaviraston esityksestä osittain tai kokonaan lakkauttaa luonnonmuistomerkin rauhoituksen, jos rauhoitukselle ei ole enää perusteita tai jos rauhoitus estää yleisen edun kannalta merkittävän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen. Yksityisen alueen omistajan hakemuksesta on hankittava Lupa- ja valvontaviraston lausunto. (Ennen 1.1.2026 lausunto oli hankittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.)

Tammen rauhoitusta ei voi kokonaan purkaa, koska tammella on sen huonokuntoisuudesta huolimatta edelleen luonnonsuojelulain 95 §:n 1 momentissa tarkoitettua arvoa. Vanhat tammet vaurioineen ovat arvokkaita luonnon monimuotoisuuden kannalta tarjoten erilaisia elinympäristöjä lukuisille eliölajeille. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on 18.11.2025 antamassaan lausunnossaan katsonut, että Niipperin tammen luonnonsuojellinen arvo on todennäköisesti vain kasvanut myrskyvaurion myötä. Valokuvien perusteella tammen rungossa on lajistollisesti erittäin arvokas tyvionkalo.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että tammen rauhoitus voidaan lakkauttaa osittain vaarallisten runkohaarojen osalta. Myös ELY-keskus on puoltanut tammen rauhoituksen osittaista lakkauttamista, koska haarat ovat huonokuntoisia ja voivat aiheuttaa henkilö- ja omaisuusvahinkoja.

Käsittely

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Toimivalta

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4 luvun 20 §:n 3 kohdan mukaan ympäristö- ja rakennuslautakunnan tehtävänä on vastata kunnalle luonnonsuojelulain mukaan kuuluvista tehtävistä sekä päättää luonnonmuistomerkkejä koskevista asioista.

Asian vireilletulo ja käsittely

Maanomistaja, [REDACTED] on esittänyt 28.7.2025 omistamallaan tontilla, osoitteessa [REDACTED] tammen rauhoitus päätöksen purkamista kokonaan.

Maanomistajan hakemuksen mukaan tammi on vaurioitunut kesällä 2025 myrskyssä, jolloin kolmihaaraisen tammen yksi haara oli revennyt ja kaatunut tielle. Pelastuslaitos oli raivannut revenneen haaran ajoradalta niin että siitä ei aiheutunut välitöntä vaaraa liikenteelle.

Ympäristönsuojelu on käynyt katsomassa tammea elokuussa 2025. Silloin todettiin, että välitöntä vaara aiheuttaneita haaroja on tuettu, ja vähän leikattu. Omistaja kokee tammen edelleen vaaralliseksi.

Maanomistajan hakemuksesta on hankittu lausunto kaupungin arboristilta, joka kävi tutkimassa tammea 28.7.2025. Arboristi on 23.9.2025 lausunnossaan todennut, että yhä pystyssä olevat haarat ovat vaarallisia ja voivat romahtaa koska tahansa. Arboristin näkemyksen mukaan haarat tulisi typistää välittömästi, etteivät ne aiheuta vaaraa omaisuudelle tai ihmisille. Lisäksi arboristi on katsonut, ettei tammen suojelua ole perusteltua jatkaa.

Hakemuksesta ja arboristin lausunnosta on pyydetty ELY-keskukselta lausunto. ELY-keskuksen 18.11.2025 päivätyn lausunnon mukaan itsessään tammen huonokuntoisuus ei ole lainmukainen peruste luonnonmuistomerkkin rauhoituksen lakkauttamiselle. Näin ollen Uudenmaan ELY-keskus katsoo, ettei Niipperin tammen rauhoituksen lakkauttamiselle kokonaan ole perusteita. Koska haarat ovat kuitenkin huonokuntoisia ja voivat aiheuttaa henkilö- ja omaisuusvahinkoja, ELY-keskus pitää perusteltuna Niipperin tammen rauhoituksen osittaista lakkauttamista. Osittainen lakkauttaminen mahdollistaa vaarallisten runkohaarojen typistämisen hävittämättä koko tammea.

Maanomistajan hakemus, arboristin ja ELY-keskuksen lausunnot ovat oheismateriaaleina.

Hakijalle on varattu tilaisuus ilmaista mielipiteensä annetuista lausunnoista.

Päätös toimitetaan Metsähallitukselle luonnonmuistomerkkien valtakunnalliseen tietojärjestelmään tallentamista varten, kun päätös on lainvoimainen. Päätös on lainvoimainen 30 vuorokauden kuluttua päätöksen tiedoksisaannista, jos päätöksestä ei valiteta.

Muutoksenhaku

Tästä päätöksestä voi valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- EI JULKAISTA Lausunto UUDELY 5080 2025 Niipperin tammen rauhoituksen lakkauttaminen (sisältää henkilötietoja)
- EI JULKAISTA espoo_niipperintammi_päätös (sisältää henkilötietoja)
- EI JULKAISTA_Arboristin lausunto_Niipperin tammi (sisältää henkilötietoja)
- EI JULKAISTA_Hakemus ja liitteet_Niipperin tammi (sisältää henkilötietoja)

Tiedoksi

Hakijat
Lupa- ja valvontavirasto, kirjaamo